

Materiały dla rodziców biorących udział w projekcie Fundacji Blżej „Blżej Rodziny”

DIAGNOZA I CO DALEJ?

Opracowanie to jest wynikiem wielu naszych rozmów z rodzicami i opiekunami dzieci z deficytami rozwojowymi, którzy po otrzymaniu diagnozy stają wobec kolejnych wyzwań związanych zapewnieniem dziecku optymalnego wsparcia. Równocześnie są zazwyczaj przytłoczeni obawami o przyszłość potomka i sami często powinni otrzymać pomoc, by sprostać postawionym przed nimi wyzwaniom. **Mamy nadzieję, że okażą się przydatne.**

Wychowanie każdego dziecka, a zwłaszcza dziecka z deficytami rozwojowymi, to zadanie bardzo wyczerpujące zarówno psychicznie jak i fizycznie. Jeśli jest ktoś, kto może i chce pomóc, warto z tej pomocy skorzystać.

Diagnoza formalna a diagnoza funkcjonalna

Obserwując rozwój małego dziecka zwracamy uwagę na osiągnięcie przez nie „kluczowych” umiejętności – często nazywanych „kamieniami milowymi rozwoju”. Specjaliści wielokrotnie zadają rodzicom pytania dotyczące tego, kiedy się pojawiły. Jeśli dziecko w określonym wieku nie nabywa potrzebnych mu umiejętności, to trzeba szukać tego przyczyny. Oczywiście należy tu brać poprawkę na indywidualne różnice – każde dziecko jest inne - oraz uwarunkowania środowiskowe (np. dwujęzyczność).

Z punktu widzenia organizacji działań terapeutycznych, istotne jest ustalenie mocnych stron i deficytów oraz wyznaczenie priorytetów do terapii. Powinno to być poprzedzone diagnozą medyczną i psychologiczną. Często, by móc skorzystać ze zorganizowanych form wsparcia dziecka i rodziny, potrzebne jest uzyskanie określonych dokumentów (np. opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenia o niepełnosprawności), a do ich uzyskania są potrzebne zaświadczenia od lekarzy. Wiedza o tym jak np. funkcjonują zmysły dziecka (czy dobrze słyszy, dobrze widzi) jest konieczna do przygotowania planu terapii.

Niezależnie od formalnej diagnozy – koniecznej często do uzyskania wsparcia np. w placówce oświatowej, warto regularnie oceniać poziom funkcjonowania dziecka i zgodnie z tą diagnozą planować działania terapeutyczne.

Diagnoza formalna – czyli nazwanie rodzaju ewentualnej niepełnosprawności - u małych dzieci bywa często problematyczna – trudno w wielu przypadkach odróżnić opóźnienie rozwoju psychoruchowego od niepełnosprawności – jednak jest zazwyczaj niezbędna dla uzyskania potrzebnych dla organizacji wsparcia terapeutycznego dokumentów takich jak: orzeczenie o niepełnosprawności czy orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Niepokojące sygnały

Porania P-P

Psycholog, logopeda, pedagog, fizjoterapeuta
Diagnoza funkcjonalna
Organizacja terapii

Pediatra

Psychiatra, neurolog, inni specjaliści
Diagnoza formalna
Wyrobinie dokumentów

Orzeczenia i opinie

Orzeczenie o niepełnosprawności

Dla kogo: osoby ze zdiagnozowaną niepełnosprawnością; w przypadku dzieci do 16 r.ż. nie określa się stopnia niepełnosprawności ale wskazuje potrzebny zakres wsparcia.

Niepełnosprawność dziecka zespół orzeka na czas określony (często na 2-3 lata) jednak na okres nie dłuższy, niż do ukończenia przez dziecko 16. roku życia.

Gdzie się udać: osoby mieszkające w Warszawie: Miejski Zespół Orzekania o Niepełnosprawności, ul. Gen. Andersa 5

Potrzebne dokumenty:

- wniosek o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności (dla osoby do 16 roku życia)
- zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia wydane dla potrzeb zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności (wystawione nie wcześniej niż na 30 dni przed dniem złożenia wniosku),
- poświadczone za zgodność z oryginałem kserokopie dokumentacji medycznej tj. historii choroby z poradni specjalistycznych, wyników badań specjalistycznych, kart informacyjnych leczenia szpitalnego. Uwierzytelnienia kopii dokumentacji może również dokonać pracownik Zespołu, po okazaniu oryginału do wglądu.

Ważne: Kopie dokumentacji medycznej, które nie są poświadczone za zgodność z oryginałem, nie stanowią dowodu w postępowaniu o wydanie orzeczenia, w związku z czym nie będą przyjmowane (źródło: <https://wcpr.pl/nasze-uslugi/osoby-niepelnosprawne/orzekanie-o-niepelnosprawnosci>)

Co uzyskujemy: potrzebne dla uzyskania zasiłków (uaktualnić stan na 2019) ulgi rehabilitacyjnej, zniżek na przejazdy, korzystania ze środków PEFRON-u (np dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych (...)). Wiele fundacji wymaga posiadania orzeczenia o niepełnosprawności, by objąć dziecko opieką

Odpłatność: wydanie orzeczenia jest bezpłatne.

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (KS)

Dla kogo: Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego są wydawane dzieciom i młodzieży:

- niepełnosprawnym,
- niedostosowanym społecznie,
- zagrożonym niedostosowaniem społecznym,

które wymagają specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Odnosi się do dzieci w wieku przedszkolnym – od 2,5 r. ż i szkolnym do ukończenia nauki w szkole ponadpodstawowej – maksymalnie do 24 roku życia.

Niepełnosprawność definiowana jest wyłącznie w ramach poniższych “kategorii” i tak:

1. dzieci niesłyszące,
2. dzieci słabosłyszące,
3. dzieci niewidome,
4. dzieci słabowidzące,
5. dzieci z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją,
6. dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
7. dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
8. dzieci z autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera,
9. dzieci z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Gdzie się udać: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna właściwa dla placówki oświatowej (przedszkole, szkoła), do której dziecko uczęszcza, a jeśli jeszcze nie chodzi do przedszkola – to właściwa dla miejsca zamieszkania dziecka

Potrzebne dokumenty:

- ◆ wniosek do zespołu orzekającego,
- ◆ zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia dziecka/ucznia starającego się o orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego

♦ druk opinii z przedszkola/szkoły o sytuacji dziecka/ucznia starającego się o orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydanej dla potrzeb Zespołu Orzekającego w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - jeśli dziecko uczęszcza już do placówki.

Co uzyskujemy: orzeczenie to określa warunki kształcenia – w tym właściwą placówkę (specjalna, integracyjna, ogólnodostępna) i zalecenia do objęcia dziecka opieką terapeutyczną na terenie placówki oświatowej. Przedszkole/szkoła jest zobowiązana przygotować dla dziecka posiadającego KS tzw. IPET (Indywidualny Program Edukacyjno- Terapeutyczny) zawierający plan pracy terapeutycznej uwzględniający zalecenia z orzeczenia oraz ewaluować go, co najmniej dwa razy w roku szkolnym – tworząc WOPFU (Wielospecjalistyczną Ocenę Poziomu Funkcjonowania Ucznia)

Odpłatność: wydanie orzeczenia o potrzebie KS jest bezpłatne

Ważne: Orzeczenie to wydaje się na dany okres edukacyjny (np. na czas edukacji przedszkolnej, nauczanie początkowe itd.). Na następnym etapie edukacji dziecka komisja w poradni od nowa ocenia czy są wskazania do wydania KS (oczywiście jeśli rodzice o to wnioskują).

Opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (WWR)

Dla kogo: dzieci z niepełnosprawnością w wieku od 0 do 6 lat - lub do rozpoczęcia nauki w pierwszej klasie szkoły podstawowej (jeśli dziecko ma odroczony obowiązek szkolny). Podobnie jak w przypadku orzeczenia o potrzebie KS stosowane są podane “kategorie” niepełnosprawności:

1. dzieci niesłyszące,
2. dzieci słabosłyszące,
3. dzieci niewidome,
4. dzieci słabowidzące,
5. dzieci z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją,
6. dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
7. dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
8. dzieci z autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera,
9. dzieci z niepełnosprawnościami sprzężonymi)

Gdzie się udać: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna właściwa miejsca zamieszkania dziecka, a jeśli dziecko uczęszcza do przedszkola - to rejonowa poradnia placówki.

Potrzebne dokumenty:

- ◆ wniosek do zespołu orzekającego,
- ◆ zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia dziecka/ucznia starającego się o opinię
- ◆ opinia z przedszkola o sytuacji dziecka starającego się o opinię wydana dla potrzeb Zespołu Orzekającego w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - jeśli dziecko uczęszcza już do placówki.

Co uzyskujemy: możliwość realizacji 4-8 godzin miesięcznie zajęć terapeutycznych zgodnie z zaleceniami zawartymi w opinii. Zajęcia można realizować w wybranej poradni psychologiczno-pedagogicznej lub placówce oświatowej posiadającej zespół wczesnego wspomagania rozwoju. (aktualny wykaz placówek WWR - uzupełnić)

Odpłatność: wydanie opinii jest bezpłatne

Metody i formy wsparcia dziecka z deficytami rozwojowymi

Ważne:

- Rodzic nie jest terapeutą – nawet jeśli przejmuje w określonych sytuacjach jego rolę. Czasem ważniejszy jest wspólny spacer niż kolejne ćwiczenia;
- Wychowując dziecko uczymy je samodzielności – nie wyręczamy dzieci w tym, co mogą zrobić same;
- Rodzic ma prawo znać plan terapii i jej cele – terapeuta ma obowiązek je z rodzicem omówić. Terapia powinna być dostosowana do potrzeb konkretnego dziecka;
- Większość terapeutów woli pracować z dzieckiem gdy nie ma rodzica w sali, ale kilka pierwszych spotkań z nową osobą, warto odbyć wspólnie by dać potrzebne poczucie bezpieczeństwa maluchowi. Najmłodsze dzieci często uczestniczą w zajęciach z opiekunem;
- Więcej nie znaczy lepiej – dzieci potrzebują zabawy i odpoczynku; lepiej efektywniej wykorzystać czas terapii np. poprzez ścisłą współpracę między terapeutami dziecka, niż wozić dziecko na zajęcia w wiele różnych miejsc;
- Nowoczesne podejście terapeutyczne zakłada współpracę specjalistów z różnych dziedzin - warto z tego korzystać;
- Wielospecjalistyczna diagnoza jest podstawą skutecznej terapii.

Trójkąt terapeutyczny

SUO – specjalistyczne usługi opiekuńcze

Dla kogo: przeznaczone są dla osób z zaburzeniami psychicznymi, czyli osób chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne) oraz osób upośledzonych umysłowo wymagających wsparcia w codziennym życiu. Ustawodawca dopuszcza również objęcie w wyjątkowych sytuacjach tym wsparciem dzieci i młodzieży. Ostatnio coraz częściej korzystają z nich rodziny z dzieckiem z diagnozą autyzmu (traktowanego jako zaburzenie psychiczne).

Gdzie się udać: wnioski o przyznanie SUO należy składać w Ośrodku Pomocy Społecznej właściwego dla miejsca zamieszkania rodziny.

Potrzebne dokumenty: zaświadczenie od neurologa lub psychiatry, lekarz określa w nim tygodniowy wymiar godzinowy;

Co uzyskujemy: świadczenia zdrowotne (również terapeutyczne) lub inne formy pomocy i opieki w środowisku rodzinnym – rodzice najczęściej korzystają ze wsparcia terapeuty lub opiekuna na terenie domu, można również uzyskać pomoc w odprowadzaniu dziecka na zajęcia.

Odpłatność: ustala się w zależności od dochodu na osobę w rodzinie.

Aneks

Przydatne linki:

<https://edukacja.um.warszawa.pl/ksztalcenie-specjalne>

<https://www.gov.pl/web/uw-mazowiecki/specjalistyczne-uslugi-opiekuncze>

- informacja o SUO

<https://niepelnosprawni.gov.pl/> - strona Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

<http://www.niepelnosprawni.pl/> - aktualne informacje dotyczące aspektów praktycznych i prawnych

<https://niegrzecznedzieci.org.pl/> - strona zawiera wiele przydatnych informacji zwłaszcza dla rodziców dzieci z ZA

WYKAZ WARSZAWSKICH PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH (PPP):

DZIELNICA	NAZWA	ADRES
Bemowo	PPP nr 20	ul. Powstańców Śląskich 17 01-381
Białołęka	PPP nr 21	ul. Marywilska 44 03-042
Bielany	PPP nr 10	ul. Wrzeciono 24 01-963
Mokotów	Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno – Terapeutyczna dla Dzieci i Młodzieży ze Środowisk Zagrożonych Alkoholizmem "OPTA"	ul. Wiśniowa 56 02-520
Mokotów	Poradnia Specjalistyczna Młodzieżowy Ośrodek Profilaktyki i Psychoterapii "MOP"	ul. Boryszewska 4 00-781
Mokotów	PPP nr 8	ul. Stępińska 6/8 00-739
Mokotów	PPP nr 7	ul. Ludwika Narbutta 65/71 02-524
Ochota	Specjalistyczna PPP "Uniwersytet dla Rodziców"	ul. Raszyńska 8/10 02-026
Ochota	Specjalistyczna PPP "TOP"	ul. Raszyńska 8/10 02-026
Ochota	PPP nr 9	ul. Radomska 13/21 02-323
Praga Południe	PPP nr 4	ul. Mińska 1/5 03-806
Praga Południe	PPP nr 16	ul. Siennicka 40 04-393
Praga Północ	PPP nr 5	ul. Otwocka 3 03-759
Śródmieście	PPP nr 12	ul. Dzielna 1A 00-162
Śródmieście	PPP nr 11	Aleje Jerozolimskie 30 lok. 5 00-024

Zadanie publiczne sfinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych otrzymanych za pośrednictwem Województwa Mazowieckiego

DZIELNICA	NAZWA	ADRES
Śródmieście	PPP nr 1	ul. Złota 9 00-019
Targówek	PPP nr 13	ul. św. Jacka Odrowąza 75 03-310
Ursus	PPP nr 15	ul. Dzieci Warszawy 42 02- 495
Ursynów	PPP nr 19	ul. Migdałowa 4 lok. 46 02- 796
Ursynów	PPP nr 18	ul. Koncertowa 4 02-787
Wawer	PPP nr 17	ul. Żegańska 1A 04-713
Wesoła	PPP nr 23	ul. 1 Praskiego Pułku WP (Wesoła) 8 05-075
Wilanów	PPP nr 24	Aleja Rzeczypospolitej 14 02-972
Włochy	PPP nr 22	ul. Malownicza 31A 02- 272
Wola	PPP nr 2	ul. Księcia Janusza 45/47 01-452
Wola	PPP nr 6	ul. Zawiszy 13 01-167
Wola	PPP nr 14	ul. Zawiszy 13 01-167
Żoliborz	PPP nr 3	ul. Alojzego Felińskiego 15 01-513